

RAPORT ANUAL
privind activitatea desfășurată de către
operatorul sistemului de distribuție
ÎCS „Premier Energy Distribution” SA

Perioada: Anul 2021

CUPRINS

1. Prezentare generală a întreprinderii ÎCS Premier Energy Distribution SA.....	3
2. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.....	6
3. Indicatorii tehnico-economici aferenți activității de distribuție a energiei electrice.....	7
4. Calitatea serviciului de distribuție a energiei electrice.....	9
5. Plan de investiții	13
6. Măsurile de acoperire a sarcinii de vârf, consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție.....	15

În modernizarea și extinderea rețelelor electrice pentru îmbunătățirea eficienței și pentru creșterea calității serviciilor. Dincolo de beneficiile evidente pentru clienți și de efectul pozitiv asupra rezultatelor operaționale ale companiei, acest efort se reflectă și în contribuția directă la dezvoltarea economiei naționale.

Angajamente pentru securitate și sănătate. Securitatea și sănătatea în muncă rămân a fi prioritare în activitatea de zi cu zi. Toate eforturile de organizare și de desfășurare a activităților, de inspecție și de instruire sunt concentrate pe asigurarea îndeplinirii obiectivului major – zero accidente și condiții sigure de muncă. De menționat că a trebuit, de asemenea, să respectăm și măsurile de protecție împotriva COVID-19, care a pus în continuare presiune pe starea de sănătate a angajaților.

În perioada declarării stării de urgență în sănătate publică în unitățile administrativ-teritoriale pentru care a fost stabilit gradul de alertă „Cod Roșu”, întreprinderea a promovat la maximum posibil munca la distanță, asigurând salariaților acces la sistemele întreprinderii pentru prestarea muncii la domiciliu, conform specificului funcției pe care o dețin.

În prima jumătate a anului 2021 majoritatea serviciilor au revenit la modalitatea obișnuită de lucru, dar în același timp fiind menținută posibilitatea muncii la distanță pentru unii angajați în caz de necesitate, conform procedurii interne aprobate în cadrul companiei.

Protecția mediului înconjurător și gestionarea responsabilă a resurselor: ÎCS Premier Energy Distribution SA conștientizează care este impactul asupra mediului produs de activitățile sale, motiv pentru care societatea acordă o atenție specială protecției mediului înconjurător și utilizării eficiente a resurselor naturale pentru satisfacerea cererii energetice. În ceea ce privește mediul înconjurător, ÎCS Premier Energy Distribution SA acționează dincolo de îndeplinirea cerințelor legale și a altor cerințe cu privire la mediu, pe care le adoptă în mod voluntar, implicându-i pe furnizori, lucrând cu diverse grupuri de interes și promovând utilizarea responsabilă a energiei.

Întreprinderea acordă o atenție deosebită protecției mediului și utilizării eficiente a resurselor naturale necesare pentru satisfacerea cerințelor clientului și a celor legale.

ÎCS Premier Energy Distribution SA se ghidează în plan local și aplică „Politica de responsabilitate social corporativă”, care include un angajament clar de protecție a mediului ambiant. De asemenea, pentru îmbunătățirea gestionării aspectelor de mediu în cadrul întreprinderii a fost implementat și certificat sistemul de management de mediu în conformitate cu cerințele ISO 14001:2015. La fel, periodic au loc audituri interne și externe în scopul identificării măsurilor preventive și îmbunătățirea continuă a proceselor.

Angajament pentru societate: În calitate de agent economic pe piața energetică a Republicii Moldova, operatorul de distribuție ÎCS Premier Energy Distribution SA se poziționează ca o întreprindere angajată în dezvoltarea economică și socială a țării. Corespunzător, își concentrează în acest scop cunoștințele, capacitatea de gestionare și creativitatea, la fel, alocă o parte a beneficiilor pentru investiții sociale. Menținerea unui dialog fluid și permanent cu societatea îi permite întreprinderii să identifice și să cunoască așteptările și interesele comunității în care operează. În funcție de acestea ÎCS Premier Energy Distribution SA reușește să-și ajusteze strategiile de implicare în dezvoltarea acesteia, precum și, important, să ofere cel mai adecvat răspuns nevoilor comunității.

Angajament pentru persoane: Pentru ÎCS Premier Energy Distribution SA este esențial să promoveze un mediu de lucru de calitate, bazat pe respect, diversitate și dezvoltarea personală și profesională. De asemenea, întreprinderea dispune de un Cod etic, care stabilește normele ce vor dicta comportamentul etic al tuturor angajaților în activitatea lor de zi cu zi și, în special, în ceea ce privește relația și interacțiunea acestora cu toate grupurile de interes.

Integritate și transparență: ÎCS Premier Energy Distribution SA consideră că încrederea clienților săi, a specialiștilor săi, a furnizorilor și antreprenorilor, a acționarilor, a investitorilor și finanțatorilor, a autorităților de reglementare și a altor agenți ai pieței și ai grupurilor sociale, se bazează pe integritate, înțeleasă ca mod de acțiune etic, onest, responsabil și cu bună credință al fiecărei persoane, care lucrează în cadrul și pentru grup.

Etica și onestitatea, angajamente ale conducerii companiei, constituie fundamentul declarației misiunii, viziunii și valorilor, a planurilor sale strategice, precum și a Politicii de Responsabilitate Socială Corporativă.

Criza încrederii în societate din ultimii ani necesită toată atenția companiei pentru a contribui la îmbunătățirea percepției grupurilor de interes în piețele în care operează aceasta, pe baza principiilor etice ale ÎCS Premier Energy Distribution SA, precum și a angajamentului de a consolida cele mai bune comportamente și practici în mediile de activitate, în așa fel încât aceasta să contribuie la dezvoltare și progresul social.

ÎCS Premier Energy Distribution SA face față provocărilor în materie de integritate prin intermediul unei abordări a gestiunii bazată pe diverse proceduri, politici și instrumente specifice, încadrate în Codul Etic al companiei.

Aceste elemente au menirea să asigure respectarea de către angajați și furnizori a legislației și a standardelor aplicabile în toate activitățile companiei. De asemenea, acestea își propun, să genereze în toate subdiviziunile un comportament impecabil, bazat pe valorile etice și angajamentele formale de conduită, precum și, să prevină și să detecteze orice formă de abatere în viitor.

ÎCS Premier Energy Distribution SA a stabilit câteva Programe de Integritate Corporativă care garantează îndeplinirea obiectivelor anterioare. Aceste programe sunt:

- Model de gestiune a Codului Etic;
- Politici și planuri antifraudă și anticorupție;
- Politici fiscale;
- Politica Drepturilor Omului.

✓ **Licența**

Compania deține licență exclusiv pentru desfășurarea activității de distribuție a energiei electrice (Tabelul 1.1).

Tabelul 1.1. Licența de distribuție a ÎCS „Premier Energy Distribution” SA

Denumire	Adresa juridică	Numărul și data înregistrării întreprinderii	Codul fiscal	Seria, numărul licenței	Termen de valabilitate a licenței
ÎCS Premier Energy Distribution SA	MD-2024, mun. Chișinău, str. Andrei Doga 4	nr.1003600015231 27.04.2000	1003600015231	AC 001428	21.07.2025

2. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice sunt calculate în conformitate cu "Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice nr. 64/2018 din 22.02.2018 aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE).

Pentru anul 2021, la data de 26 ianuarie 2021 au fost aprobate valorile tarifelor de distribuție ce urmează a fi aplicate de ÎCS PREMIER ENERGY DISTRIBUTION SA din data de 01 februarie 2021 în raport cu furnizorii săi. Tarifele de distribuție diferențiate în funcție de nivelul tensiunii rețelelor electrice de distribuție, sunt:

- 2 bani/kWh - prin rețelele electrice de distribuție de înaltă tensiune (35; 110 kV);
- 13 bani/kWh - prin rețelele electrice de distribuție de medie tensiune (6; 10 kV);
- 39 bani/kWh - prin rețelele electrice de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV).

La baza calculării tarifelor se regăsesc următoarele componente-cheie:

1. Costurile procurărilor de energie electrică în scopul acoperirii consumului tehnologic și al pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție.
2. Amortizarea anuală a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale utilizate pentru desfășurarea activității de distribuție.
3. Cheltuielile aferente activității de distribuție a energiei electrice, formate din:
  - ✓ Costurile de întreținere-exploatare a rețelelor electrice de distribuție;
  - ✓ Costurile legate de evidența energiei electrice distribuite;
  - ✓ Alte cheltuieli.
4. Devierile tarifare, care reprezintă o corecție a veniturilor întreprinderii din anul 2020 și reflectată în tarifele aprobate pentru anul 2021. De regulă, devierile tarifare apar ca rezultat al decalajului dintre parametrii prognozați la calcularea tarifelor și cei efectiv înregistrați. Pentru anul 2020 au fost acumulate devieri tarifare în formă de datorii ale întreprinderii către consumatori.
5. Rentabilitatea determinată reieșind din rata reglementată de rentabilitate și valoarea neta a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale aferente activității de distribuție a energiei electrice.

În continuare, se prezintă structura tarifului mediu de distribuție reieșind din componentele enumerate.

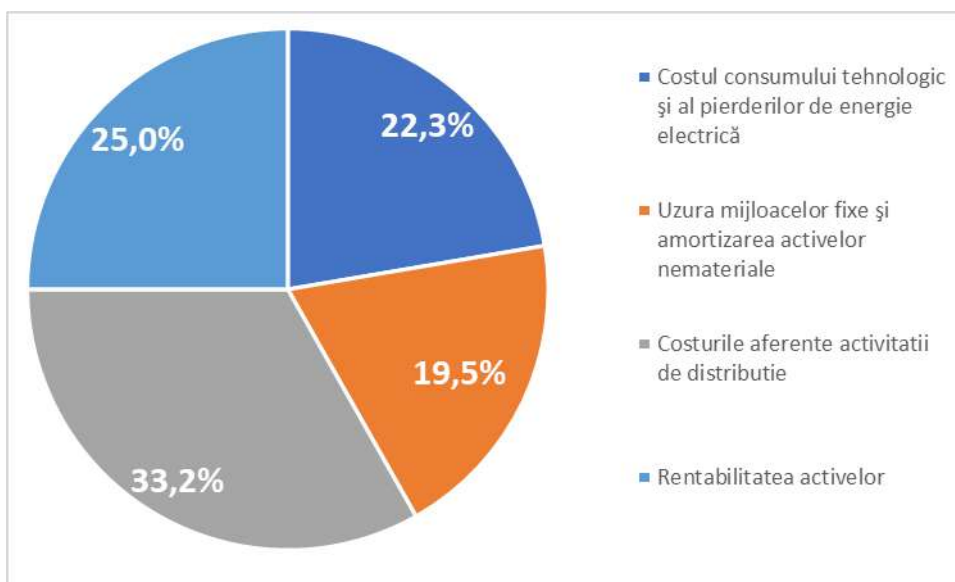

Figura 2.1. Structura tarifului de distribuție pentru anul 2021.

3. Indicatorii tehnico-economici aferenți activității de distribuție a energiei electrice

Lista informațiilor de ordin economic și tehnic, inclusiv cu caracter operativ aferent activității de distribuție a energiei electrice se plasează trimestrial, în termen de cel mult o lună după finalizarea trimestrului și, respectiv, anual pe pagina web a întreprinderii în conformitate cu hot. ANRE nr. 478 din 05.07.2012 cu privire la stabilirea informațiilor de ordin economic și tehnic referitoare la funcționarea sistemului electroenergetic.

Evoluția indicatorilor incluși în raportul pentru anii 2020-2021 poate fi consultată în Tabelul 3.1.

Tabelul 3.1. Indicatorii tehnico-economici ai rețelelor de distribuție.

Nr.	Indicatorul	Unitate măsură	2020	2021
1.	Total lungime linii electrice	km	35.523,3	35.642,9
	inclusiv:			
	110 kV	km	510,1	510,1
	35 kV	km	1.292,6	1.292,6
	6 -10 kV	km	14.507,0	14.560,7
	0,4 kV	km	19.213,6	19.279,5
2.	Numărul transformatoarelor în exploatare la sfârșitul perioadei	unit	9.462	9.519
3.	Capacitatea totală a transformatoarelor în exploatare	MVA	3.643,4	3.663,2
4.	Numărul centralelor electrice racordate la rețelele electrice de distribuție - total	unit.	40	60
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	38	58
5.	Numărul centralelor electrice racordate la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință - total	unit.	7	20
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	7	20
6.	Numărul total al solicitanților, potențiali producători, cărora li s-a refuzat accesul la rețelele electrice de distribuție	unit.	59	72
	inclusiv: surse regenerabile	unit.	59	72
7.	Numărul total al instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețelele electrice de distribuție la începutul perioadei	unit.	920.825	931.224
	inclusiv la rețelele electrice:			
	110 -35 kV	unit.	27	32
	6-10 kV	unit.	5.466	5.698
	0,4 kV	unit.	915.332	925.494
8.	Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință	unit.	11.695	15.499
9.	Numărul solicitanților, potențiali consumatori finali, cărora li s-a refuzat accesul la rețelele electrice de distribuție	unit.	881	994
10.	Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, deconectate de la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință	unit.	15.353	6.402
11.	Cantitatea totală de energie electrică intrată în rețelele electrice de distribuție	mil. kWh	2.984,87	3.224,45
12.	Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică în rețelele electrice de distribuție	mil. kWh	225,97	241,41
		%	7,57	7,49

Nr.	Indicatorul	Unitate măsură	2020	2021
	inclusiv în rețelele electrice:			
	110-35 kV	mil. kWh	12,8	14,33
		%	0,43	0,44
	6-10 kV	mil. kWh	49,29	54,15
		%	1,65	1,68
	0,4 kV	mil. kWh	163,89	172,93
		%	5,49	5,36

Conform datelor din tabelul nr. 3.1. se constată că în perioada anului 2021 au fost înregistrate următoarele majorări sau diminuări ale indicatorilor tehnico-economici:

- În perioada anului 2021 a crescut numărul centralelor electrice din surse regenerabile racordate la rețea a crescut cu 53 %;
- Numărul instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, racordate la rețelele electrice de distribuție pe parcursul perioadei de referință este în creștere cu 32,5 %;
- Numărul instalațiilor, consumatorilor finali, deconectate pe parcursul anului este în descreștere cu 59 %;
- Cantitatea energiei electrice distribuite a înregistrat o creștere de 8 %;
- Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică au înregistrat o descreștere de cca 1 %.

4. Calitatea serviciului de distribuție a energiei electrice

În conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (în continuare Regulament de calitate), sunt stabiliți indicatori de calitate, ce reflectă continuitatea livrării energiei electrice și calitatea relației dintre operatorul sistemului de distribuție și consumatorii finali sau utilizatorii sistemului, precum și consecințele nerespectării de către întreprindere, a valorilor minime stabilite ale acestor indicatori.

Întreprinderea este obligată să asigure continuitatea în livrarea energiei electrice consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem, în conformitate cu valorile indicatorilor de calitate, stabilite de Regulamentul de calitate:

1. Continuitatea alimentării cu energie electrică a consumatorilor se calculează prin indicatorii generali de calitate;
2. Indicatorii garanți de continuitate în livrarea energiei electrice oricărui consumator final;

4.1. Continuitatea alimentării cu energie electrică a consumatorilor

Conform prevederilor Regulamentului de calitate, pentru a evalua continuitatea în alimentarea cu energie electrică sunt stabiliți indicatorii generali de continuitate (SAIDI, SAIFI, CAIDI), care reflectă situația pe întreprindere referitor la întreruperile neprogramate (avariate) și indicatorii garanți, ce vizează fiecare consumator final în parte.

Indicatorii generali de continuitate, monitorizați conform prevederilor Regulamentului, se calculează în funcție de durata întreruperilor, numărul de consumatori afectați de o întrerupere și numărul total de consumatori deserviți de un operator al rețelei de distribuție. Pe parcursul anului 2021 ÎCS Premier Energy Distribution SA a asigurat continuitatea serviciului de distribuție la 931.224 locuri de consum.

În conformitate cu prevederile hotărârii ANRE nr. 537/2020 din 7 august 2019, pentru anul 2021 a fost stabilită o valoare admisibilă a indicatorului SAIDI egală cu 230 de minute.

Pe lângă indicatorul SAIDI se raportează anual și valorile indicatorilor SAIFI și CAIDI.

Evoluția indicatorilor generali de continuitate pentru perioada 2020-2021 este reflectată în Tabelul 4.1.

Tabelul 4.1. Evoluția indicatorilor generali de continuitate.

Perioada	Numărul de locuri de consum	SAIDI, min	SAIFI	CAIDI, min
2021	931.224	101	2,44	41
2020	920.825	91	1,9	48

4.2. Indicatorii garanți de continuitate în alimentarea cu energie electrică

Regulamentul de calitate stabilește și valorile indicatorilor garanți pentru fiecare consumator final în parte, inclusiv durata admisibilă a unei întreruperi programate și numărul anual de întreruperi programate, durata admisibilă a unei întreruperi neprogramate și numărul de întreruperi neprogramate pe parcursul unui an. Evoluția indicatorilor garanți de continuitate în alimentarea cu energie electrică pe parcursul anului 2021 este prezentată în Tabelul 4.2. și Tabelul 4.3.

Tabelul 4.2. Durata admisă a întreruperilor programate în livrarea energiei electrice oricărui utilizator de sistem pentru anul 2021.

		Nr. de întreruperi	Nr. de utilizatori de sistem, afectați de întreruperi		
			Casnici	Noncasnici	Total
Întreruperi programate, inclusiv:		13.654	1.459.765	127.071	1.586.836
Întreruperi operate cu scopul realizării lucrărilor de reparații curente și mentenanță (cu excepția lucrărilor de reparație a sistemelor de bare a stațiilor electrice);	Total	7.340	545.234	45.927	591.161
	> 8 ore	12	4.499	292	4.791
Întreruperi pentru realizarea lucrărilor de	Total	2.020	141.051	8.430	149.481

racordare și de reconectare;	>8 ore	0	0	0	0
Înteruperi realizate la solicitarea terților;	Total	473	88.127	7.482	95.609
	>8 ore	7	1.662	139	1.801
Înteruperi în legătură cu scoaterea în reparație a sistemelor de bare a stațiilor electrice de transformare	Total	285	88.404	6.043	94.447
	>12 ore	0	0	0	0
Înteruperi pentru realizarea lucrărilor complexe de reconstrucție/renovare a rețelelor de distribuție, coordonate prealabil cu AAPL	Total	1.750	102.910	6.729	109.639
	Cu depășirea duratei coordonate	1	1	2	3
Înteruperi de manevră		1.786	494.039	52.460	546.499

Tabelul 4.3. Numărul anual al întreruperilor neprogramate a serviciului de distribuție a energiei electrice, produse din motive imputabile OSD pentru anul 2021.

	Nr. de întreruperi	Nr. de utilizatori de sistem, afectați de întreruperi		
		Casnici	Noncasnici	Total
Pentru utilizatorii de sistem din mediul <u>URBAN</u>				
Numărul total de întreruperi a serviciului de distribuție	2.051	X	X	X
Nr. de utilizatori de sistem racordați la nivelul de medie tensiune, pentru care s-au înregistrat mai mult de 6 întreruperi neprogramate pe parcursul anului	X	0	160	160
Nr. de utilizatori de sistem, racordați la nivelul de joasă tensiune, pentru care s-au înregistrat mai mult de 9 întreruperi neprogramate pe parcursul anului	X	3.399	292	3.691
Nr. de adresări ale utilizatorilor de sistem, racordați la rețele de joasă tensiune, cu solicitarea compensațiilor pentru depășirea numărului anual admis de întreruperi	X	0	0	0
Pentru utilizatorii de sistem din mediul <u>RURAL</u>				
Numărul total de întreruperi a serviciului de distribuție	5.626	X	X	X
Nr. de utilizatori de sistem racordați la nivelul de <u>medie tensiune</u> , pentru care s-au înregistrat mai mult de <u>9</u> întreruperi neprogramate pe parcursul anului	X	0	101	101
Nr. de utilizatori de sistem, racordați la nivelul de <u>joasă tensiune</u> , pentru care s-au înregistrat mai mult de <u>12</u> întreruperi neprogramate pe parcursul anului	X	5.303	286	5.589
Nr. de adresări ale utilizatorilor de sistem, racordați la rețele de joasă tensiune, cu solicitarea compensațiilor pentru depășirea numărului anual admis de întreruperi	X	0	0	0

4.3. Calitatea energiei electrice

Aspectele cu privire la calitatea energiei electrice livrate sunt stabilite de prevederile punctelor 63-65 a Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Rezultatele anului 2021 sunt reflectate în Tabelul 4.4. comparativ cu cele înregistrate în anul 2020.

Tabelul 4.4. Parametrii de calitate a energiei electrice conform pp. 63-65 pentru anul 2021 în comparație cu anul 2020.

Tip solicitari	Termen	2020	2021
Solicitări legate de supratensiuni și goluri repetate de tensiune	Total	9.292	8.972
	Soluționate în termen mai mare de 24 ore	422	625
Solicitări ale consumatorilor finali, privind calitatea energiei electrice livrate	Total	418	365
Termen de 30 de zile calendaristice pentru rezolvarea cazului	Soluționate în termen mai mare de 30 zile	4	0
Numărul de solicitări ale consumatorilor finali privind deteriorarea receptoarelor electrice, inclusiv:	Satisfăcute	290	598
	Respinse	283	309
	Total	573	907

4.4. Calitatea relațiilor între operatorii rețelelor de distribuție/ furnizori și consumatorii de energie electrică.

Calitatea relațiilor dintre operatorii de rețea și consumatorii finali se identifică în baza următorilor indicatori:

- anunțarea lucrărilor programate;
- eliberarea în termenele stabilite a avizului de racordare;
- respectarea termenelor de racordare a instalațiilor solicitanților la rețeaua de distribuție;
- respectarea termenelor de reconectare a instalațiilor consumatorilor finali deconectați.

Anunțarea consumatorilor cu privire la lucrările programate se face prin diferite modalități. În localitățile rurale se plasează anunțuri pe panourile de informare de la primării și se anunță autoritățile locale. În localitățile urbane anunțurile se difuzează prin intermediul presei scrise, la posturile de televiziune și radio, cu 3 zile anticipație. Totodată, lista lucrărilor programate poate fi accesată oricând pe pagina web <http://premierenergydistribution.md/ro/toate-lucrurile-programate>.

Evoluția indicatorilor de calitate aferenți relației dintre operatorul sistemului de distribuție (OSD) și utilizatorii de sistem este prezentată în Tabelele 4.5 și 4.6.

Tabelul 4.5. Calitatea relațiilor dintre OSD și consumatorii finali / solicitanți.

Indicator	2020	2021
Anunțarea întreruperilor programate		
Total întreruperi programate	11.402	11.933
Întreruperi programate neanunțate	14	58
Racordarea la rețeaua de distribuție a instalațiilor solicitanților		
Numărul de cereri de racordare	12.840	15.501
Numărul de consumatori finali racordați în termen mai mare de 2 zile calendaristice	4	0
Reconectarea instalației de utilizare a consumatorului la rețeaua de distribuție		

Indicator	2020	2021
Numărul total de consumatori reconecțați	14.349	6919
Numărul de consumatori reconecțați în termen mai mare de 2 zile lucrătoare	5	3

Tabelul 4.6. Calitatea relațiilor dintre operatorul rețelei de distribuție și consumatorii finali / solicitanți.

Eliberarea avizului de racordare solicitanților	2020	2021
Numărul de cereri pentru consum	9.243	8.016
Numărul de cereri pentru generare	318	514
Numărul de avize pentru consum eliberate în termen de peste 10 zile calendaristice	41	0
Numărul de avize pentru generare eliberate în termen de peste 30 zile calendaristice	1	0
Numărul de refuzuri pentru consum	881	994
Numărul de refuzuri pentru generare	59	72

5. Plan de investiții

În perioada anului 2021, ÎCS Premier Energy Distribution SA a transferat în exploatare investiții în valoarea de 260.046 mii lei cu uzura și amortizarea aferentă de 10.636 mii lei. Impactului investițiilor transferate în exploatare în anul 2021 asupra tarifelor finale, aplicând rata reglementată de rentabilitate de 8,3%, constituie 1,09 bani/kWh. Este de menționat că circa 90% din valoarea totală a investițiilor a fost direcționată exclusiv spre construcția și reabilitarea rețelelor electrice de distribuție, necesitate care derivă din petițiile consumatorilor, prescripțiile autorităților abilitate, măsurările și inspectările efectuate în teren, starea avansată de uzură a instalațiilor electrice de distribuție, etc.

Structura investițiilor transferate în exploatare în anul 2021 este următoarea:

- A. Investiții în construcții de noi rețele în valoare de 16.888 mii lei (6,5%);
- B. Investiții în rețele existente – 186.803 mii lei (71,8%);
- C. Investiții în mijloace de transport, mașini, mecanisme, utilaje mecanice – 8.097 mii lei (3,1%);
- D. Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică – 28.296 mii lei (10,9%);
- E. Investiții în clădiri și construcții, inclusiv aferente rețelelor electrice – 3.556 mii lei (1,4%);
- F. Investiții în tehnica de calcul și telecomunicații – 2.248 mii lei (0,9 %);
- G. Investiții în immobilizări necorporale – 13.917 mii lei (5,4%);
- H. Alte investiții legate de activitatea licențiată – 243 mii lei (0,1%).

Obiectivele atinse ca urmare a realizării investițiilor menționate sunt:

- A. Oferirea accesului la rețeaua electrică pentru 1.491 solicitanți prin dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție în valoare de 5.581 mii lei. Lucrările au fost executate în temeiul art.45 al Legii cu privire la energia electrică nr.107/2016 și pct.3 al Regulamentului privind dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție nr. 94/2019 din 04.04.2019.

Majorarea capacității rețelei electrice de distribuție existente în legătură cu creșterea cererii de energie electrică a consumatorilor finali existenți, prin executarea investițiilor în valoare de 11.307 mii lei. Aceste obiecte de investiții au fost executate în conformitate cu prevederile Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 283/2016.

- B. Reconstrucția, renovarea și reabilitarea rețelelor electrice de distribuție în sumă de – 186.803 mii lei pentru îndeplinirea funcțiilor și obligațiilor reglementate prin licență, prevederile art.54-55 din Legea cu privire la energia electrică nr.107/2016, prevederile Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nr.537/2020, în temeiul pct.47 din Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor nr.283/2016 în scopul, îndeplinirea prescripțiilor emise de organele abilitate și asigurarea securității în instalațiile electrice.

- C. Înnoirea parcului auto cu:

- 9 automobile în valoare de 2.814 mii lei;
- 3 autotururi în valoare de 4.362 mii lei;
- 2 generatoare mobile 160-170 kVA în valoare de 921 mii lei.

Lipsa unităților de transport în cauză ar fi majorat semnificativ timpul necesar pentru eliminarea avariilor din rețelele electrice de distribuție, cu eventuala încălcare a termenilor stabiliți de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, obligație stipulată și de art.15 al Legii cu privire la energia electrică nr.107/2016.

- D. Reconstrucția, renovarea și reabilitarea rețelelor electrice interne din blocurile de locuit, echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, după cum urmează:
  - Centralizarea rețelelor electrice, în valoare de 1.794 mii lei, în scopul asigurării nivelului corespunzător al tensiunii și înlăturării abaterilor de la normele de electrosecuritate;
  - Reamplasarea contoarelor instalate la consumatorii casnici din zona rurală, în valoare de 76 de mii lei, în scopul asigurării prevederilor pct.24 din Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale nr.382 din 02.07.2010;
  - Investiții în sisteme de evidentă a energiei electrice la noii consumatori casnici, în valoare de 5.736 mii lei, executate în baza art.55 din Legea cu privire la energia electrică nr.107/2016, pct.24 din Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale nr.382/2010

și pct.149 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice nr.393 din 15.12.2010. Prin această investiție au fost instalate echipamente de măsurare a energiei electrice la 7.324 de consumatori casnici;

- Schimbarea contoarelor cu termen expirat de exploatare la consumatorii casnici, în valoare de 19.221 mii lei, în scopul asigurării prevederilor pct.24 din Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale nr.382/2010;
- Investiții în instrumente și dispozitive, în valoare de 1.471 mii de lei, în lipsa cărora ar fi fost afectată activitatea de mentenanță.

E. Investiții în clădiri și construcții, inclusiv aferente rețelelor electrice, dintre care în acoperișurile fisurate ale edificiilor stațiilor de transformare și a posturilor de distribuție, în volum de 2.934 mii lei, executate în scopul asigurării fiabilității și continuității în alimentarea cu energie electrică, obligație stabilită în prevederile art.54-55 din Legea cu privire la energia electrică nr.107/2016, prevederile Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, nr. 282/2016;

Adițional au fost realizate investiții în edificiile administrative amplasate pe adresa or. Comrat, mun. Chișinău str. A. Doga 4 și or. Căușeni cu o valoare totală de 622 mii lei.

- F. Investiții în tehnica de calcul, telecomunicații, în sumă de 2.248 mii lei, pentru înlocuirea echipamentului cu termen expirat de exploatare. Aceste investiții sunt îndreptate spre mărirea fiabilității sistemului informatic al întreprinderii, dat fiind că echipamentul a fost în exploatare deja de 10 ani și nu mai este asigurat suport tehnic din partea producătorului. De fiabilitatea acestora depinde direct activitatea operativă a întreprinderii.
- G. Investiții în immobilizări necorporale, în volum de 13.917 mii lei, pentru utilizarea softului licențiat, adaptarea aplicațiilor interne la noile prevederi ale Hotărârii nr.168/2019 din 31.05.2019 cu privire la aprobarea Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, actualizarea tehnologică a sistemului SCADA.
- H. Alte investiții legate de activitatea licențiată, și anume: instalarea condiționerelor electrice la substații de transformare, instalarea sistemului sistemului control acces , detectare si semnalizare incendii in Centrul de Procesare a Datelor (CPD) cu o valoare sumară de 243 mii lei.

6. Măsurile de acoperire a sarcinii de vârf, consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție

Măsurile de acoperire a sarcinii de vârf

Pentru a fi asigurată continuitatea în alimentarea cu energie electrică în sarcinile de vârf, ÎCS Premier Energy Distribution SA a întreprins un șir de acțiuni, inclusiv:

- realizarea investițiilor;
- monitorizarea sarcinii de încărcare a transformatoarelor de putere;
- înlocuirea transformatoarelor medie tensiune/joasă tensiune din posturile de transformare existente;
- trecerea la nivelul de tensiune 10 kV a rețelelor electrice care funcționau la tensiunea nominală de 6 kV;
- înlocuirea conductoarelor neizolate din rețelele aeriene de joasă tensiune cu conductor torsadat (izolat) și modernizarea bransamentelor la consumatorii racordați la rețeaua reconstruită;
- efectuarea de măsurători de sarcină, tensiune, analiza rezultatelor obținute și elaborarea planurilor corespunzătoare de acțiuni;
- echilibrări de sarcină în rețele;
- întocmirea balanței energetice la nivel de zonă, localitate, posturi de transformare, pentru localizarea zonelor cu pierderi mari de energie electrică;
- utilizarea sigiliilor de unică folosință, intensificarea acțiunilor de depistare a consumului neautorizat de energie electrică;
- altele.

Consumul tehnologic și pierderile de energie electrică

În vederea acoperirii consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică din rețeaua de distribuție, ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și ЗАО «Молдавская ГРЭС» S.A. au semnat un contract de achiziție a energiei electrice, inclusiv a energiei de echilibrare.

Tabelul nr. 6.1. Structura procurărilor de energiei electrice în perioada anului 2021.

Perioada și sursa de procurare a energiei electrice	Cantitatea de energie electrică procurată pentru acoperirea pierderilor, mii kWh
Total de la începutul anului	241.408,8
Energocom (MGRES) ianuarie-martie	58.498,3
MGRES aprilie-decembrie	182.910,5

Astfel, este de menționat că în perioada 01.01.-31.03.2021 energie electrică pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție a fost achiziționată de la SA ENERGOCOM, în baza contractului din anul 2020.

Ulterior, în intervalul 01.04-31.12.2021 energie electrică pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de distribuție a fost achiziționată de la CERS Moldova.

Această situație a fost creată din motiv că perioada de achiziție a energiei electrice de regulă se execută în perioada 01.04. a anului curent – 31.03 anul viitor.